

Tanári mesterképzés – levelező, 2019.

A tanárképzés célja:

Olyan tanárok képzése, akik széles körű szaktudományos, pedagógiai, pszichológiai és általános műveltséggel, elméleti és gyakorlati tudással, készséggel és képességgel rendelkeznek. Felkészültek a Nemzeti alaptanteroben, a fejlesztési területek, nevelési célok alapján meghatározott köznevelési feladatokra és az oktatói-nevelői munka értékeinek, a közműveltségi tartalmak közvetítésére, a tudásépítésre, a kulcskompetenciák fejlesztésére és érvényesítésére.

Felkészültek továbbá arra, hogy az iskolai nevelés-oktatás, köznevelési törvényben meghatározott szakaszaiban, a köznevelési rendszer intézményeiben a Nemzeti alaptanteroven alapuló és jóváhagyott kerettantervek műveltségi területein, valamint az iskolarendszeren kívüli képzésben, felnőttoktatásban a szaktudományos, szakterületi felkészültségüknek megfelelő területen szakrendszerű oktatást és az intézményben pedagógiai munkát végezzenek, továbbá megszerzett tudásuk, gyakorlatuk alapján, alkotó módon, részt vegyenek oktatásfejlesztési programokban.

Képesek szakterületi felkészültségük pedagógiai alkalmazására, a tanulók megismerésére, személyiségük fejlesztésére, tanórai és tanórán, iskolán kívüli munkájuk differenciált irányítására, hatékony pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazására; rendelkeznek a neveléssel kapcsolatos pályaválasztási, gyermek- és ifjúságvédelmi, szociális és nevelési tanácsadási feladatok ellátásához, illetve ezek és a kultúrák közvetítés intézményeivel való együttműködéshez szükséges alapismeretekkel. Érett autonóm, kialakult értékrendjükben az általános emberi, az európai és a nemzeti értékeket felvállaló, közvetíteni tudó, együttműködésre és önfejlesztésre képes, kreatív személyiségek.

A mesterfokozat birtokában felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

Hatályos jogszabályok: 8/2013. (I.30.) EMMI rendelet, 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet

A tanárképzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, Master, rövidítése: MA)
- szakképzettség: okleveles tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of...
- Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd
- képzési terület: pedagógusképzés

Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalos nyelveiből vagy romani, illetve lovári (cigány) vagy beás (cigány) nyelvből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

A tanárképzés szerkezete újabb oklevelet adó képzésben

Az osztatlan tanári szak képzési és kimeneti követelményei által meghatározottak szerint, bizonyos előtanulmányokat követően - *tanítói, tanári, egyetemi vagy mesterképzési szintű oklevél birtokában*-, **újabb oklevelet adó tanárképzésben, egy tanári szakképzettség** az alábbiak szerint szerzhető:

- **általános iskolai tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben** valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti **főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben** egy szakon: **2 félév, 60 kredit; (15 kredit tanári felkészítés és 45 kredit szakterületi ismeret)**
- az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti **egyetemi szintű** vagy **főiskolai szintű**, illetve a **mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően, újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben** egy szakon: **4 félév, 120 kredit; (20 kredit tanári felkészítés és 100 kredit szakterületi ismeret)**
- **tanító szakképzettség birtokában**, ha a **tanári szakképzettség szakterületi ismerete 100 kredit**, akkor a képzési idő egy szakon: **4 félév 120 kredit; (30 kredit tanári felkészítés és 90 kredit szakterületi ismeret)** ha a **tanári szakképzettség szakterületi ismerete 130 kredit**, akkor a képzési idő egy szakon: **5 félév, 150 kredit; (30 kredit tanári felkészítés és 120 kredit szakterületi ismeret)**
- a tanárszak szerinti **nem tanári szakon szerzett mesterfokozatot követő** képzésben egy szakon: **2 félév, 60 kredit; (60 kredit tanári felkészítés és 0 kredit szakterületi ismeret)**

A tanári mesterképzés fő képzési részei:

- szakképzettségnek megfelelő *szakterületi ismeretek*,
- a *tanári felkészítés* .

A tanári felkészítés része:

- A *szak módszertani képzés*, mely magába foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, ezen belül a köznevelésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a köznevelési rendszer tartalmi követelményeiben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szak módszertani képzés magába foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint a szakmai gyakorlatokon, az összefüggő iskolai gyakorlaton szerzett tapasztalatok feldolgozását.
- Az *iskolai gyakorlatok* magukba foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alapjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

- a) *csoportos tanítási gyakorlat:*

A csoportos tanítási gyakorlat megkezdésének feltétele legalább kettő szakmódszertani tárgy teljesítése.

- *a két féléves diszciplináris képzésre épülő tanárképzésben* részt vevő hallgatók csoportos (tanítási) gyakorlata szakképzettségként 30 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket, a gyakorlatvezető tanár és a hallgató társak által tartott órák/foglalkozások részfeladataiban való közreműködést, legalább 15 önállóan megtartott órát/foglalkozást (tervezés-előkészítés, óravezetés, egyéni és közös reflektálás-óraelemzés). A hallgató a tanítási gyakorlatát a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *általános iskolai, középiskolai, vagy mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően négy féléves* újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló tanárképzésben résztvevő hallgatók esetében az adott szakképzettség területén végzett csoportos (tanítási) gyakorlat 20 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket, a gyakorlatvezető tanár és a hallgató társak által tartott órák/foglalkozások részfeladataiban való közreműködést, legalább 10 önállóan megtartott órát/foglalkozást (tervezés-előkészítés, óravezetés, egyéni és közös reflektálás-óraelemzés). A hallgató a tanítási gyakorlatát a képzés szerint az 5-8. vagy a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *általános iskolai tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a két féléves* középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben az adott szakképzettség területén végzett csoportos (tanítási) gyakorlat szakképzettségként 20 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket, a gyakorlatvezető tanár és a hallgató társak által tartott órák/foglalkozások részfeladataiban való közreműködést, legalább 10 önállóan megtartott órát/foglalkozást (tervezés-előkészítés, óravezetés, egyéni és közös reflektálás-óraelemzés). A hallgató a tanítási gyakorlatát a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *Tanítói szakképzettségre épülő* levelező munkarendű, *négy és öt féléves* általános iskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben az adott szakképzettség területén végzett csoportos (tanítási) gyakorlat időtartama 20 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket, a gyakorlatvezető tanár és a hallgató társak által tartott órák/foglalkozások részfeladataiban való közreműködést, legalább 10 önállóan megtartott órát/foglalkozást (tervezés-előkészítés, óravezetés, egyéni és közös reflektálás-óraelemzés). A hallgató a tanítási gyakorlatát az 5-8. évfolyamon köteles elvégezni.

b) *az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat* a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.

Területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek, a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek, az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

- *két féléves diszciplináris képzésre épülő tanárképzésben* részt vevő hallgatók összefüggő egyéni iskolai gyakorlatának ideje 4 hét, mely idő alatt 20 órát önállóan kell megtartani. A hallgató a gyakorlatot a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *általános iskolai, középiskolai, vagy mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően négy féléves újabb tanári szakképzettség megszerzésére* irányuló tanárképzésben az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat ideje **4 hét, mely idő alatt 20 órát** önállóan kell megtartani. A hallgató a tanítási gyakorlatát a képzés szerint az 5-8. vagy a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *általános iskolai tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a két féléves középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére* irányuló képzésben az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat ideje **4 hét, mely idő alatt 20 órát** önállóan kell megtartani. A hallgató a gyakorlatot a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni.
- *Tanítói szakképzettségre épülő* levelező munkarendű *négy és öt féléves* általános iskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat ideje **4 hét, mely idő alatt 20 órát** önállóan kell megtartani. A hallgató a gyakorlatot az 5-8. évfolyamon köteles elvégezni.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat során a hallgató a gyakorlatvezető mentor és a gyakorlatvezető oktatók (tanárképző szakemberek) felügyelete mellett elkészíti a – tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését dokumentáló – portfóliót, amely a tanári záróvizsga részét képezi. A gyakorlat során minden hallgatónak kötelezően rész kell vennie valamilyen formában speciális nevelési igényű (SNI) tanulóval való foglalkozáson. A hallgató az intézményben folytatott összefüggő egyéni iskolai gyakorlat kapott, illetve vállalt feladatait megoldja, dokumentálja, (ön)reflektív értelmezi, elemzi, értékeli. A hallgató az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot kísérő szeminárium kapott, illetve vállalt feladatait teljesíti, a felmerülő problémákra megoldásokat keres, ezeket dokumentálja, (ön)reflektív értelmezi, elemzi, értékeli.

Záróvizsga

Közismereti tanárszakok esetében a tanári záróvizsga:

- a) a tanári szakdolgozati portfólió bemutatása és védeése, amely a portfólió koncepciójának bemutatásán túl a bírálók által előzetesen megadott kérdésekre adott válaszok kifejtéséből, a bírálatokhoz kapcsolódó esetleges észrevételek megfogalmazásából és a bizottság esetleges további kérdéseinek megválaszolásából áll.

b) komplex szóbeli vizsga, amelyben a hallgató tanúsítja, hogy képes a képzés különböző területein elsajátított tudás integrálására, a szaktárgyi-diszciplináris tudás iskolai gyakorlatban való alkalmazására, alkotó módon történő felhasználására. Az egyes komplex *témakörökre való felkészülésnél* a vonatkozó szakirodalom, a saját tanulási tapasztalatok témához illeszkedő, rendszerezett feldolgozására és az iskolai gyakorlatok tapasztalatainak strukturált elemzésére kerül sor. A tanárjelölt felhasználhatja a komplex *témakörökhöz* kapcsolódó mondanivalójának alátámasztására az iskolai gyakorlatok során elkészített saját dokumentumait is. A komplex szóbeli vizsga követelményeit (témakörök, kötelező szakirodalom) a TK fogadja el, és ezeket a követelményeket a vizsgát megelőzően legalább 3 hónappal az Egyetem honlapján és a karon szokásos módon közzé kell tenni.

A tanári záróvizsgára bocsátás feltételei

A hallgató tanulmányait a tanári mesterképzésben **záróvizsgával** fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek, képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

A végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése tanúsítja a választott szakképzettségenként letett szakterületi zárószigorlatot (kivéve a diszciplináris mesterképzésre épülő két féléves képzést), a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelmények – a nyelvvizsga és a portfólió kivételével – a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését.

Közismereti tanárszakokon levelező munkarendben a záróvizsga összesített érdemjegyét az alábbi rész-érdemjegyek kerekítés nélküli átlaga adja (két tizedes jegy megadásával, az egyes részek egyenlő súllyal történő figyelembevételével):

- a) a tanári szakdolgozati portfólióra kapott konzulensi és opponensi bírálati érdemjegyek, valamint a tanári szakdolgozati portfólió bemutatására és védésére kapott érdemjegy átlaga (értékelője a tanári záróvizsga-bizottság);
 - b) a komplex szóbeli vizsgára adott érdemjegy (értékelője a tanári záróvizsga-bizottság);
- A záróvizsga összesített érdemjegyét a *két* érdemjegy két tizedes jegyig kerekített számtani átlaga adja:

Σ érdemjegyek a) b)

2

Amennyiben a záróvizsga bármely részjegye elégtelen, a záróvizsga érdemjegye is elégtelen. Ebben az esetben a hallgatónak egy következő vizsgaidőszakban új záróvizsga jelentkezést kell benyújtania, és a sikertelen vizsgarészt kell megismételnie. Abban az esetben, ha a hallgatónak a tanári szakdolgozati portfólióra, vagy a szakdolgozatra kapott érdemjegye elégtelen, adott vizsgaidőszakban a komplex szóbeli vizsgát nem teljesítheti.

Az oklevél

A közismereti tanárszakok rövid ciklusú képzéseiben tanulmányokat folytató hallgatók esetében az oklevél minősítését az alábbi rész-érdemjegyek kettő tizedes jegyig kerekített átlaga adja:

- a) a hallgató tanári szakképzettségéhez kapcsolódó szakmai zárószigorlat (10. § (2) bekezdése) érdemjegye (értékelője az adott szakintézet/szaktanszék zárószigorlati bizottsága – kivéve a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 4.1.5. b) pontjában meghatározott szakokon;
- b) összefüggő egyéni iskolai gyakorlat gyakorlatvezető mentor által adott érdemjegye; c) és a záróvizsga minősítése.